

1.UVOD

Tokom protekle decenije banke nisu funkcionisale kao nezavisne kreditne ustanove, već su bile strogo regulisane od strane države i kao takve bile namijenjene ostvarivanju kratkoročnih političkih ciljeva, radeći pod političkim pritiskom, velike državne banke kumuliraju gubitke.

Sa postepenim izgrađivanjem banaka kao samostalnih finansijskih institucija i jačim isticanjem stava da su banke institucije koje posluju na načelima rentabilnosti, sigurnosti plasmana i likvidnosti priznat je u potpunosti visoko neizvjestan i rizičan karakter bankarskog poslovanja. Tržišnost sistema povlači za sobom i tržišni karakter banaka, a odatle i veću mogućnost rizika. Kreditni rizici dovode u pitanje pojedinačne bankarske poslove, naplatu ili u krajnjem slučaju promjenu koja utiče na povećanje neizvjesnosti ishoda transakcije i u cjelini povećavaju neizvjesnost ostvarivanja prihoda banke. Stoga, racionalan odnos prema riziku dobija izražen značaj za poslovanje banaka.

1. 1. Problem i predmet istraživanja

Problem ovog rada jesu banke koje predstavljaju jednu od najvažnijih institucija finansijskog tržišta. One olakšavaju priliv sredstava od štedno pozitivnih jedinica (štediša) ka štedno deficitarnim jedinicama (zajmotražiocima). Primarni posao banaka je pribavljanje sredstava iz depozita i uloga na štednju i njihovo distribuiranje ka zajmotražiocima. U zemljama u tranziciji, kao što je naša, uloga banaka je još značajnija, s obzirom da su kod nas najvažniji učesnik na finansijskom tržištu. Globalizacija i nestabilnost finansijskog tržišta, kao i sve veća konkurencija među bankama, zahtijeva od banaka uvođenje inovacija u poslovanje, kao i u upravljanju kreditnim rizicima. Oni su neizbježni i moraju biti procijenjeni, kontrolisani i finansijski neutralisani kako ne bi ugrozili cjelinu poslovanja banke.

Predmet ovog rada je upravljanje kreditnim rizicima sa aspekta Agencije za bankarstvo i optimiziranje odnosa rizika i prinosa.

1.2. Cilj istraživanja

Cilj ovog rada jeste da ukaže na kreditne rizike, na faktore njihovog nastanka, mogućnosti njihovog upravljanja i prudencionu kontrolu i superviziju od strane AB RS kako bi se obezbijedilo nesmetano funkcionisanje banaka zasnovano na načelima rentabilnosti, sigurnosti i likvidnosti.

1.3. Osnovna hipoteza

Osnovna hipoteza glasi: Uspješno upravljanje kreditnim rizikom zahtijeva od banaka da se pridržavaju određenih pravila koje propisuju nadležne institucije zadužene za praćenje i kontrolu poslovanja banaka.

1.4. Naučne metode

Pri izradi rada korišćen je metod deskripcije koji se bazirao na literaturi domaćih i stranih autora, stručnim radovima, časopisima i drugim publikacijama, komparativna metoda, metoda analize, kao i statistička metoda.

1.5. Struktura rada

Rad se sastoji iz sedam međusobno povezanih dijelova.

U prvom dijelu, **UVODU**, definisan je problem i predmet istraživanja, cilj i osnovna hipoteza, metode i sadržaj pojedinih dijelova rada.

Drugi dio se odnosi na **POJAM RIZIKA U BANKARSTVU**, zatim su navedeni bankarski rizici sa kojima se banka susreće u toku poslovanja, gdje je posebno istaknut bankarski rizik, njegova struktura i vrste.

U trećem dijelu, **ANALIZA KREDITNOG RIZIKA**, govori se o parametrima analize kreditnog rizika kao što su: određivanje kreditnog perioda, kreditnoj sposobnosti dužnika, kreditnom limitu, kontroli korišćenja kredita, mjerenju kreditnog rizika i obezbjeđenju kredita.

Četvrti dio, **OPERATIVNO UPRAVLJANJE KREDITNIM RIZICIMA**, obuhvata upravljanje kreditnim rizicima, kao i organizaciju njihovog upravljanja.

Peti dio, **PRUDENCIONA KONTROLA I SUPERVIZIJA BANAKA**, pruža generalni koncept, zatim definiše prudencionu superviziju kreditnih rizika.

Šesti dio, **UPRAVLJANJE KREDITNIM RIZIKOM U PRAKSI DOMAĆIH BANAKA**, navodi organe za vršenje prudencionog nadzora i kontrole u poslovanju banaka, zatim opisuje superviziju i kontrolu poslovanja banaka u RS, ističe osnovne zadatke AB RS, kao i preduslove za uspješnu superviziju, navodi minimalne standarde za upravljanje kreditnim rizikom od strane AB RS, analizu kreditnog zahtjeva, kao i klasifikaciju aktive banke izložene kreditnom riziku. U ovom dijelu se nalazi i dio izvještaja AB RS-a o stanju u bankarskom sektoru, koji se odnosi na kredite.

Sedmi dio, **ZAKLJUČAK**, predstavlja sintezu rezultata istraživanja do kojih se došlo u ovom radu, a koji je u skladu sa postavljenom hipotezom.